

20 Μαΐου 1941

Η μάχη της Κρήτης

Δεν πίστευε στα μάτια του ο δημοσιογράφος Κρίστοφερ Μπάκλεϊ, όταν μετέδιδε την πολεμική του ανταπόκριση: «Γέροι, παιδιά, γυναίκες πολεμούν με μαχαίρια, σανίδες και πανάρχαια όπλα που οι πρόγονοί τους πρέπει να είχαν χρησιμοποιήσει κατά των Τούρκων». Κι ο Βρετανός στρατηγός Φράιμπεργκ αναφέρει: «Ολόκληρος ο πληθυσμός της Κρήτης ήθελε να πολεμήσει. Δυο πλήρεις μεραρχίες θα μπορούσαμε να σχηματίσουμε, αν είχαμε καιρό. Δεν έχω γι' αυτό καμιά αμφιβολία»...

Με κανέναν τρόπο δεν ήθελε ο Χίτλερ να ρισκάρει επίθεση στην Κρήτη. Ήταν αήττητος στη στεριά και στον αέρα αλλά, για την Κρήτη, χρειαζόταν πλοία. Ο δημιουργός του σώματος των αλεξιπτωτιστών και διοικητής του, στρατηγός Κουρτ φον Στούντεντ επέμενε: «Θα πάρω το νησί το πολύ σε μια βδομάδα, με ελάχιστες απώλειες». Ο Χίτλερ πείσθηκε.

Το όγδοο αεροπορικό σώμα, υπό τον στρατηγό φον Ριτχόφεν, ανέλαβε την επιχείρηση: 228 βομβαρδιστικά, 205 στούκας, 119 καταδιωκτικά και 104 μαχητικά η δύναμη κρούσης. Και 520 U-52 για τη μεταφορά των 14.000 αλεξιπτωτιστών και των 8000 αντρών της 5^{ης} ορεινής μεραρχίας. Στόχος, τα αεροδρόμια του Μάλεμε στα Χανιά, του Ηρακλείου και του Ρεθύμνου. Κι ακόμη, στην πρώτη προτεραιότητα, τα ίδια τα Χανιά. Ο βομβαρδισμός για την προετοιμασία του εδάφους κράτησε μια πλήρη βδομάδα. Στις 7.05' το πρωί της 20ής Μαΐου 1941, μαύρισε ο ουρανός πάνω από τα Χανιά: 493 γερμανικά αεροπλάνα και η μάχη της Κρήτης είχε αρχίσει. Επέστρεψαν στις βάσεις τους 486. Όμως, η υποδοχή, που επιφυλάχθηκε στους αλεξιπτωτιστές, ήταν άγρια. Ελάχιστοι έμεναν ζωντανοί.

Η νύχτα της 20ής του Μάη βρήκε τον φον Στούντεντ σε αμηχανία: Ούτε ένας από τους αντικειμενικούς στόχους της πρώτης μέρας δεν είχε επιτευχθεί. Κινδύνευε να πέσει σε δυσμένεια. Το πρωί, έδωσε στα U-52 τη διαταγή: Προσγειωθείτε στο Μάλεμε. Έστειλε τους άντρες του στη σφαγή. Τα αεροπλάνα διαλύονταν από τα πυρά των αμυνομένων καθώς

προσπαθούσαν να προσγειωθούν μέσα σε κόλαση φωτιάς. Μερικά, τα κατάφεραν. Με βαριές απώλειες, άντρες του 100ού ορεινού συντάγματος μπόρεσαν να βγουν από τα αεροπλάνα και να καλυφτούν: Σχεδόν ένα τάγμα. Ως τη νύχτα, το αεροδρόμιο του Μάλεμε είχε πέσει στα χέρια των Γερμανών. Η αποτυχία της βρετανικής αντεπίθεσης να το ξαναπάρει, σήμανε την αρχή του τέλους...

Στις 26 Μαΐου, οι Άγγλοι αποφάσισαν πως κάθε αντίσταση ήταν μάταιη κι οργάνωσαν τη φυγή τους από το νησί. Την ολοκλήρωσαν στις 31 Μαΐου από τα Σφακιά. Από τους 22.000 Γερμανούς που πάτησαν το πόδι τους στο νησί, οι 6.616 σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν. Περίπου άλλοι 4.000 πνίγηκαν στην προσπάθειά τους να κάνουν απόβαση. Οι Βρετανοί έχασαν 1.742 που σκοτώθηκαν, 1.828 που πνίγηκαν, 1.747 που τραυματίστηκαν κι άλλους 11.893 που αιχμαλωτίστηκαν. Καταρρίφθηκαν 151 γερμανικά αεροπλάνα. Εννιά αγγλικά πολεμικά βυθίστηκαν κι ανάμεσά τους τρία καταδρομικά. Κι άλλα δεκαπέντε έπαθαν σοβαρές ζημιές και σχεδόν αχρηστεύτηκαν. Ανάμεσά τους, ένα αεροπλανοφόρο και τρία θωρηκτά...

Από τους 10.000 Έλληνες μαχητές που ξέμειναν στο νησί, οι 5.256 αιχμαλωτίστηκαν. Οι υπόλοιποι βγήκαν στα βουνά. Ελάχιστοι έφτασαν στην Αίγυπτο. Στις μάχες, είχαν σκοτωθεί 58 αξιωματικοί και περίπου 400 οπλίτες. Χωρίς να λογαριάζονται οι νεκροί χωροφύλακες και τα θύματα από τον άμαχο, στα χαρτιά, πληθυσμό που πολέμησε με τα μαχαίρια και τις σανίδες. Όμως, ο Χίτλερ χρειάστηκε 56 μέρες για να πάρει την Ελλάδα. Μέσα σε 50 μέρες, ένα χρόνο πριν, είχε σαρώσει Ολλανδία, Βέλγιο και Γαλλία μαζί...

1769: Γεννιέται στην Ύδρα ο Ανδρέας Βώκος, σπουδαίος καπετάνιος που έμεινε στην ελληνική ιστορία ως ο ναύαρχος της επανάστασης Ανδρέας Μιαούλης. Πήρε το παρατσούκλι, επειδή συνήθιζε να δίνει εντολή στους ναύτες του με τη φράση «μία ούλοι, μία ούλοι...». Πέθανε το 1835.

1825: Στο Μανιάκι της Μεσσηνίας, ο Παπαφλέσσας με 300 άντρες αντιμετωπίζει 6.000 Αιγυπτίους του Ιμπραήμ. Σκοτώθηκαν όλοι οι Έλληνες και 600 Αιγύπτιοι.

1915: Γεννιέται ο Μοσέ Νταγιάν, στρατιωτικός και πολιτικός ηγέτης του Ισραήλ. Ήταν επικεφαλής των ισραηλινών δυνάμεων στον πόλεμο του Σινά (1956) και στον πόλεμο των 6 ημερών (1967) και κατόπιν υπουργός Άμυνας .

1927: Με τη συνθήκη της Τζέντα ανάμεσα στη Βρετανία και τον βασιλιά Ιμπν Σαούντ, αναγνωρίζεται η ανεξαρτησία της Σαουδικής Αραβίας.

1956: Οι Αμερικανοί ρίχνουν την πρώτη βόμβα υδρογόνου στην ατόλη Μπικίνι του Ειρηνικού.

1980: Σε τοπικό δημοψήφισμα, οι κάτοικοι του Κεμπέκ αποφασίζουν να μη διεκδικήσουν ανεξαρτησία από τον Καναδά.

1989: Η κυβέρνηση του Πεκίνου κηρύσσει τον στρατιωτικό νόμο μετά τις μαζικές διαδηλώσεις φοιτητών και πολιτών, που αργότερα κατεστάλησαν από τα τανκς.

1991: Το κοινοβούλιο της Μόσχας ψηφίζει νόμο που επιτρέπει την ελεύθερη αποδημία των Σοβιετικών πολιτών στο εξωτερικό.

1999: Ο οικουμενικός πατριάρχης Βαρθολομαίος επισκέπτεται επίσημα την Ελλάδα.

2000: Γεννιέται το τέταρτο παιδί του πρωθυπουργού Τόνι Μπλερ και της συζύγου του Σέρι. Είναι το πρώτο, μετά από 152 χρόνια, που γεννιέται με «διεύθυνση» την αγγλική πρωθυπουργική κατοικία της Ντάουνινγκ Στριτ 10.

2009: Διαπιστώνεται ότι ο Μιχάλης Χριστοφοράκος, πρώην ηγετικό στέλεχος της Siemens στην Ελλάδα, βρίσκεται στο Μόναχο απ' όπου ειδοποίησε ότι δεν θα εμφανιστεί στον ανακριτή να απολογηθεί για τις κατηγορίες που τον βαρύνουν.

2012: Στον δεύτερο γύρο για την εκλογή προέδρου της Σερβίας, ο Τόμισλαβ Νικολιτς ανατρέπει όλα τα προγνωστικά και με το 50,21% των ψήφων ανακηρύσσεται νικητής, επικρατώντας του απερχόμενου προέδρου Μπόρις Τάντιτς που έλαβε 46,77%. Η πλευρά

του ηττημένου απέδωσε το αποτέλεσμα στη μεγάλη αποχή.

2016: Ορκίζεται η πρώτη γυναίκα πρόεδρος της Ταϊβάν, Τσάι Ινγκ-Γουέν.

Η 20ή Μαΐου στον πολιτισμό

20 Μαΐου 1799

Ονορέ ντε Μπαλζάκ

Οι γονείς του τον προόριζαν για συμβολαιογράφο. Ο Ονορέ ντε Μπαλζάκ, όμως, πίστευε πως πιο βαρετή δουλειά δεν μπορούσε να υπάρξει. Εκείνον τον συνάρπαζε η λογοτεχνία. Για να είναι πιο κοντά της, έγινε τυπογράφος. Γεννήθηκε στις 20 Μαΐου 1799 και, στα 1828, ήταν ήδη «χρεοκοπημένος τυπογράφος». Άρχισε να γράφει μυθιστορήματα. Όλη νύχτα ήταν σκυμμένος στα χειρόγρατά του, πήγαινε για ύπνο αργά το πρωί, ξυπνούσε απόγευμα, έκανε τη νυχτερινή του βόλτα στα σαλόνια, τα θέατρα και την όπερα παρατηρώντας τη

συμπεριφορά των ανθρώπων. Κέρδισε κάποια χρήματα και συμπλήρωσε τις μελέτες του ταξιδεύοντας. Ως τα 50 του, είχε γράψει εκατό μυθιστορήματα σκιαγραφώντας 2.000 χαρακτήρες κάτω από τον γενικό τίτλο «Ανθρώπινη κωμωδία». Στο έργο του καθρεφτίζεται η ζωή στη Γαλλία το πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα. Από τα μυθιστορήματά του, ξεχωρίζουν τα «Ευγενία Γκραντέ», «Μπάρμπα Γκοριό», «Κρίνο στη λαγκαδιά», «Η εξαδέλφη Μπέτι», «Ο εξάδερφος Πονς», «Ο Σαραζίνος», «Το άγνωστο αριστούργημα» κ.ά. Πέθανε στις 18 Αυγούστου 1850 μέσα σε παραλήρημα πυρετού, νομίζοντας ότι είναι ο δρ Μπιανσόν, ο ήρωας των έργων του.

1498: Ο Πορτογάλος εξερευνητής Βάσκο ντε Γκάμα φθάνει στην Καλκούτα των Ινδιών περιπλέοντας την Αφρική και περνώντας από το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας.

1506: Πεθαίνει ο Χριστόφορος Κολόμβος, ο άνθρωπος που άθελά του ανακάλυψε την Αμερική. Είχε γεννηθεί το 1446.

1867: Στο Λονδίνο, η βασίλισσα Βικτορία θεμελιώνει το Ρόγιαλ Άλμπερτ Χολ.

1908: Γεννιέται ο Αμερικανός ηθοποιός Τζέιμς Στιούαρτ. Κέρδισε το Όσκαρ για την ερμηνεία του στην ταινία «The Philadelphia Story» το 1940 και τιμήθηκε με ειδική μνεία της Ακαδημίας Κινηματογράφου το 1985.

1944: Γεννιέται ο Άγγλος τραγουδιστής Τζο Κόκερ.

1998: Ληστές ακινητοποιούν το προσωπικό και κλέβουν τους πίνακες «Αρλεζιάνα» και «Κηπουρός» του Βαν Γκογκ και «Η καλύβα του Ζουρντάν» του Σεζάν, από την Εθνική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης στη Ρώμη. Οι πίνακες βρέθηκαν στις 6 Ιουλίου 1998, λίγο πριν να πωληθούν.

2005: Απονέμεται στον Μίκη Θεοδωράκη το παγκόσμιο βραβείο μουσικής της UNESCO για το 2005.